

Dr. Yavuz YILMAZ
Daire Başkanı

Örgüt Hakkında Genel Bilgi

Çin Halk Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu'nun yön verdiği Şanhay İşbirliği Örgütü, Soğuk Savaş'ın bitmesiyle birlikte dünyada tek süper güç kalan ABD'nin hegemonyasının kırılması ve "çok kutuplu dünya" yaratma arayışı sonucunda ortaya çıkmıştır.

Temelleri, Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Kırgızistan, Tacikistan ve Kazakistan tarafından, Şanghay Beşlisi" mekanizması olarak 1996 da atılan örgüt, 2001 tarihlerinde Özbekistan'ın katılımıyla "Şanhay İşbirliği Örgütü" adını almıştır.

Örgüt ilk olarak üye ülkeler arasındaki güvenin artırılması, sınır bölgelerinin silahsızlandırılması ve bölgesel işbirliğinin teşvik edilmesini amaç olarak benimsemiş, daha sonra terörizm, ayrılıkçılık ve köktencilikten kaynaklanan tehditlerle mücadelede yönelik işbirliğinin daha etkin şekilde yürütülmesini de amaçları arasına dahil etmiştir. Ancak zamanla, ekonomi, ticaret ve kültürel alanlarda işbirliği konuları da örgütün faaliyet alanları içerisine girmiştir.

Örgütün üyeleri olan Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Kırgızistan, Tacikistan, Kazakistan ve Özbekistan'ın yanı sıra, Afganistan, Moğolistan, İran, Hindistan, Pakistan ve Belarus gözlemci üye; Türkiye, Azerbaycan, Ermenistan, Sri Lanka, Kamboçya ve Nepal de diyalog ortağıdır.

Türkiye ve Diyalog Ortaklığı Statüsü

Yukarıda da belirtildiği gibi Türkiye, Örgüt açısından diyalog ortağı statüsündedir. Bu statü, 2008 Duşanbe Zirvesi'nde, Örgütle irtibat kurmak isteyen ve gözlemci konumunda olmayan üçüncü ülke ve uluslararası kuruluşlarla ilişkilerin kurumsal bir çerçeveye oturtulması amacıyla ihdas edilmiştir.

Diyalog Ortaklığı statüsü, gözlemci statüsüne sahip olmayan üçüncü ülkelerin Örgütle belirli alanlarda sınırlı işbirliği yapmalarına olanak sağlamaktadır. Bahse konu statü, Örgütle kurumsal bağın derecesi bakımından "gözlemcilik statüsü"nü'nün altında, "misafir katılımcılar" statüsünün ise üzerinde yer almaktadır.

Ülkemiz 6-7 Haziran 2012 tarihlerinde Pekin'de düzenlenen Şanhay İşbirliği Örgütü Devlet Başkanları Zirvesi'nde oybirliğiyle diyalog ortaklığına kabul

ŞANHAY İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ADALET BAKANLARI TOPLANTISI VE TÜRKİYE

edilmiştir. Örgüt nezdinde Diyalog Ortaklığı statümüzü ilişkin Mutabakat Belgesi 26 Nisan 2013 tarihinde imzalanmış olup, bahse konu belgenin ülkemizde onay süreci devam etmektedir. Söz konusu Mutabakat Belgesi, Diyalog Ortağı Türkiye ile Şanhay İşbirliği Örgütü arasında, başta bölgesel güvenlik, terörle mücadele, uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçların önlenmesi ile ekonomik ve kültürel alanlar olmak üzere çeşitli konularda işbirliğinin geliştirmesini öngörmektedir.

Şanhay İşbirliği Örgütü üyesi kimi ülkelerle ülkemiz arasında, çeşitli konularda bazı görüş ayrılıkları bulunmakla beraber, Örgüt, bölgesel ve küresel güvenliğin sağlanması, terör ve yasadışı göçle mücadele, küresel ekonomik krizin etkileri ile baş edilmesi, enerji güvenliği gibi uluslararası gündemin üst sıralarındaki konularda Türkiye'nin rolünün önemini farkındadır. Bu sebeple Diyalog Ortakları'nın katılımına açık etkinliklere ülkemizden yetkililerin uygun düzeyde iştirak etmelerine önem vermektedir.

Son Adalet Bakanları Zirvesi

Tacikistan'ın Başkent'i Duşanbe'de 18 Ağustos 2015 tarihinde gerçekleşen Şanhay İşbirliği Örgütü Adalet Bakanları zirvesine Adalet Bakanımız da davet edilmiş, söz konusu toplantıya Adalet Bakanlığımızdan Müsteşar Yardımcısı düzeyinde katılım olmuştur.

Toplantıda üye ülkelerin Adalet Bakanlarının yanı sıra gözlemci ülkeler ve diyalog ortağı ülkelerin temsilcileri de birer konuşma yapmıştır.

Örgüt üyesi ülkelerin Adalet Bakanları, konuşmalarında; aralarındaki işbirliğini güçlendirmenin önemine, girişimci ve yatırımcılara yönelik olarak bileşik elektronik veri tabanının kurulmasının gerekliliğine, adalet sistemlerinin gelişmesinin teşvik edilmesine, üye ülkelerin birbirileri arasında adli tecrübe paylaşılması gerekliliğine vurgu yapmışlardır.

Toplantıda, Adalet Bakanlığını temsilen Müsteşar Yardımcımız da bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmada; Şanghay İşbirliği Örgütü'nün bir yandan bölgesel barış, güvenlik ve istikrarın korunması için ortak çaba sarf ettiği, diğer yandan da üye ülkeler arasında karşılıklı güven, iyi komşuluk ve dostluk ilişkilerinin güçlendirilmesine çalışmakta olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, bölgesel ve küresel güvenliğin sağlanması, terör ve yasadışı göçle mücadele, küresel ekonomik krizin etkileri ile baş edilmesi, enerji güvenliği gibi uluslararası gündemin üst sıralarında yer alan konuların, Örgüt üyeleri ile Türkiye arasındaki iş birliğinin geliştirilmesini gerekli kılan alanlar olduğuna vurgu yapılmıştır.

Toplantı sonunda üye devletler ortak bir açıklama

yapmışlardır. Bu açıklamada;

1. Şanghay İşbirliği Örgütü'ne üye devletlerin adalet bakanlıkları arasındaki işbirliğini güçlendirmek,
2. Üye devletlerin girişimci ve yatırımcılara yönelik birleşik bir elektronik veri tabanının kurulmasını onaylamak,
3. Üye devletlerin adalet bakanlıkları arasındaki iletişimi daha güçlü kılmak ve adalet sistemlerinin gelişimini teşvik etmek,
4. Yasama, noterlik, avukatlık ve adli tıp faaliyetleri, hukuk hizmetleri, hukuk danışmanlığı yardımları, devlet hukuk eğitimi alanlarında ve diğer karşılık menfaat içeren alanlarda tecrübe alışverişi üzerine yürütülen işbirliğine devam etmek,
5. Akit devletlerin adalet bakanlıkları arasındaki İşbirliği Sözleşmesi'nin, yapılan ortak açıklamanın ve Sözleşme çerçevesi dâhilinde diğer belgelerin uygulanması üzerinde çalışmak,
Konularında mutabık kalındığı bildirilmiştir.

Sayın Bakanımız Bekir BOZDAĞ Gürcistan Başsavcısını Kabul Etti

Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının daveti üzerine ülkemizde bulunan Gürcistan Başsavcısı Sayın Irakli Shotaдзе ve beraberindeki heyeti 24 Aralık 2015 tarihinde makamında kabul etmişlerdir.

Görüşmede iki ülke arasındaki adli işbirliği konuları üzerinde durulmuş, mevcut iyi ilişkilerin daha da geliştirilmesi hususunda mutabık kalınmıştır.

Kabulde Müsteşar Yardımcısı Selahattin Menteş, Uluslararası Hukuk ve Dış ilişkiler Genel Müdürü Dr. Harun Mert ve Genel Müdür Yardımcısı Faris Karak hazır bulunmuştur.

